

[Carl P. Jensen.]

højtærede finansminister foreslog i sidste samling. Jeg kender på forhånd det, der kan anføres herimod, og navnlig kender jeg tvivlen om, hvorvidt man kan nå tilbage til omkostningsniveauet i 1950. Da lovforslaget ikke er opretholdt, tjener det ikke noget formål at komme nærmere ind på dette problem, men det, der i denne forbindelse må påkalde opmærksomheden, er jo netop bestræbelserne for at nedbringe byggeomkostningerne.

På dette område er der i hvert fald grund til at være tilfreds med, at man har opretholdt § 156 i majforslaget i det foreliggende lovforslags § 11. Hvis denne paragraf udnyttes og anvendes efter sin forudsætning, vil den kunne få den allerstørste betydning for udnyttelsen af alle de tekniske muligheder og af foreliggende og kommende byggeforskningsresultater.

Må jeg iøvrigt i denne forbindelse benytte lejligheden til at beklage, at en så fremtrædende person som formanden for Danske Arkitekters Landsforbund, hr. Flemming Grut, ved åbningen af arkitektudstillingen sidste sommer fandt anledning til at besvære sig over bemærkninger, jeg fremsatte her i tinget den 19. maj i fjor, da jeg omtalte honorarreglerne til de projekterende, fordi honorarerne var baseret på en procentberegning i forhold til byggeriets anskaffelses-sum. Jeg kan ikke rigtig forstå, at hr. Grut vil inkludere sig i en debat uden at gøre sig bekendt med, hvad jeg sagde ved den lejlighed. Det er i hvert fald en kendsgerning, at hr. Grut i en nytårsartikel i „Byggeindustrien“, sidste nummer i 1954, giver udtryk for, at han er ganske enig i, at honorarreglerne er forældede, uhjælpeligt forældede, som han tilmed udtrykker sig. Det, jeg sagde i maj måned, var, at jo grundigere projekteringsarbejde og jo større bestræbelser for at bringe teori og praksis i overensstemmelse med hinanden, desto mindre honorar får arkitekten — sammenlignet med ham, der holdt sig til det een gang vedtagne uden hensyn til teknik og nye byggemetoder, simpelthen fordi den dygtige og ansvarsbevidste arkitekts honorar jo beskæres i takt med de besparelser, han opnår for byggherren. Mine bemærkninger om, at hvis arkitekterne under disse forhold skal være dybt interesserede i at befordre nye

byggemetoder, må disse mere end 30 år gamle honorarregler ændres, forekommer mig stadig at have deres gyldighed.

Men det er naturligvis også nemmere at skyde på andre årsager til de altfor høje byggeomkostninger, som f. eks. arbejds løn. Sortbørsløn er jo et slagord, der ikke har været lagt på hylden i den seneste tids debat om boligbyggeriet, og det har her særlig været murersvendene, der har været i søgelyset, også fra denne talerstol. Der foreligger imidlertid nu en opgørelse fra Københavns kommunes statistiske kontor i „Statistisk Månedsskrift“ nr. 4—5, der udkom i september måned i fjor, og som indeholdt en oversigt over indkomststigningen for hovedstadsområdet. Det fremgår heraf, at medens samtlige liberale erhverv — eksklusive studerende — fra 1951 til 1952 havde en stigning på 8,9 pct. i skattepligtig indtægt, så havde arbejderne i private erhverv en stigning på 6,5 pct., men tager man murersvendene ud af denne gruppe, ses det, at disse havde en tilbagegang på 0,4 pct. — det vil sige et minus. Hvis man derimod tager gruppen, der består af muremestre, så konstaterer man en stigning på 24,5 pct. mod svendenes \div 0,4 pct. Hvis man tager hele perioden fra 1949 til 1952 — altså tager Koreakrigsperioden med — så udgør stigningen for de liberale erhverv 26,1 pct. og for samtlige arbejdere i de private erhverv 22,1 pct., medens murersvendene kun når op på 18,9 pct.; men for den tilsvarende periode har muremestrene i hovedstaden en indtægtsstigning på ikke mindre end 45,1 pct. eller tre gange så meget som samtlige selvstændige næringsdrivende i København, der kun har en stigning på 15,1 pct. Måske skulle jeg også — selvom jeg har forladt spørgsmålet — om arkitekterne lige nævne, at de tegner sig for en indtægtsfremgang på 33,7 pct.

Jeg skal ganske overlade til andre at drage deres slutninger af disse tal. Jeg har kun herfra villet yde mit beskedne bidrag til den stadig løbende diskussion om, hvem det er, der udnytter situationen, og hvem det er, der skummer fløden, når det drejer sig om boligbyggeri. Der kunne sikkert nævnes mange andre eksempler fra forskellige andre områder indenfor boligproduktionen, hvor man skærer sig en bid af kagen, altså den støtte, der ydes af staten.